

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE MUZEUM SZTUKI W ŁODZI ZA 2022 R.

I Wystawy i działania edukacyjne

a) Wystawy

ms1: ul. Więckowskiego 36, ms2: ul. Ogrodowa 19

Ekspozycje stałe:

1. *Atlas nowoczesności. Ćwiczenia*

ms², Ogrodowa 19; sale na 1, 2 i 3 piętrze

kuratorzy: zespół kuratorski pod kierunkiem Jarosława Suchana

otwarcie nowej odsłony: 1.10.2021

Stała wystawa kolekcji sztuki XX i XXI wieku Muzeum Sztuki w Łodzi. Pierwsza prezentacja wystawy „Atlas nowoczesności” stanowiła zaproszenie do wyprawy po ścieżkach, które prowadziły od źródeł nowoczesnego świata do współczesności. „Atlas nowoczesności. Ćwiczenia” to nie tylko kontynuacja wystawy zainaugurowanej w 2014 roku. To także kolejny etap rozpoczętych już kilkanaście lat temu prac nad kolekcją Muzeum Sztuki, których celem jest badanie, reinterpretacja i aktualizowanie znaczeń znajdujących się w niej dzieł. Kolejne prezentacje – od 2008 roku wystawiane w nowej siedzibie Muzeum Sztuki, ms² – zrywają zarówno z chronologicznym układem dzieł, jak i ideą wystawy stałej.

Ekspozycje czasowe:

1. *Ziemia znów jest płaska*

ms¹, Więckowskiego 36, wejście od Gdańskiej 43, 1 piętro

24.09.2021 – 16.01.2022

kurator: Jakub Gawkowski

Płaska ziemia – traktowana jako metafora, eksperyment myślowy i historyczny mit – staje się punktem wyjścia do refleksji na temat zmieniającej się roli nauki i komunikacji we współczesnym świecie. Wystawa oddaje głos artystom i artystce, którzy w swojej praktyce analizują pozornie wykluczające się światopoglądy oraz ujawniają infrastruktury technologiczne, systemy polityczne i relacje społeczne wpływające na naszą wiedzę i interpretację rzeczywistości

2. *Awangardowe muzeum*

ms¹, 2 piętro

ul. Więckowskiego 36, 2 piętro

15.10.2021 – 27.02.2022

kuratorzy: Agnieszka Pindera i Jarosław Suchan

Wystawa "Awangardowe muzeum" to pierwszy na świecie projekt pozwalający równolegle prześledzić historię czterech niezwykłych inicjatyw: rosyjskiej sieci Muzeów Kultury Artystycznej, hanowerskiego Kabinetu der Abstrakten, założonego w Nowym Jorku Société Anonyme Inc. oraz powstałej w Łodzi Międzynarodowej Kolekcji Sztuki Nowoczesnej grupy „a.r.". Za wszystkimi stali artyści, których łączyła niechęć do muzeów rozumianych jako świątynie służące kultywowaniu przeszłości. Działając niezależnie od siebie, starali się wypracować nową formułę, dzięki której muzeum miało się stać laboratorium nowej sztuki i nowych sposobów obcowania z nią.

3. *Leopold Buczkowski. Przebłyśki historii, przelotne obrazy*

ms², Ogrodowa 19, parter

29.10.2021 – 13.02.2022

kurator: Paweł Polit

Wystawa jest pierwszą całościową prezentacją twórczości plastycznej tego Leopolda Buczkowskiego. Prezentacja ta stała się możliwa dzięki niedawnemu pozyskaniu przez Muzeum Sztuki w Łodzi niemal całej spuścizny artystycznej Buczkowskiego. Wystawa obejmuje wybór prac Leopolda Buczkowskiego uporządkowanych według wątków lub pojęć pojawiających się w jego pismach. Rysunki i fotografie z lat 30.

ukazują sceny z życia i krajobraz Podola lat 30. Rysunki z lat 40. są zapisem destrukcji tego świata, przywołują atmosferę grozy wojennej. Prace o charakterze groteskowym ukazują jak w krzywym zwierciadle paradoksy nowożytnej i dwudziestowiecznej historii. Zbiór obrazów abstrakcyjnych Buczkowskiego można uznać za odpowiednik jego eksperymentów prozatorskich. Rzeźby ukazują postacie z przekazów ludowych, przywołują traumę przeżyć wojennych.

4. Prototypy 05: Marek Sobczyk

ms¹, Więckowskiego 36, parter

21.01.2022 – 03.04.2022

kuratorka: Hanna Wróblewska

kuratorka ze strony MS: Anna Łazar

Joseph Beuys w 1981 roku przekazał Muzeum Sztuki w Łodzi dar. Ofiarowując tysiąc obiektów spakowanych w skrzyni, podzielił się istotnym dla siebie zbiorem symboli i znaczeń. Marek Sobczyk po 40 latach od wydarzenia, w odpowiedzi na nie, konstruuje swój zestaw znaków, odwołując się jednocześnie do obrazów na co dzień oglądanych przez nas w internecie. Komunikaty w nim zawarte mogą być zatem czytelne dla każdego, kto sięga po współczesne media. Wystawa Marka Sobczyka „Marek Sobczyk. Podróż-Podrut [Polentransport]” jest piątą odsłoną cyklu „Prototypy”, w której zaproszone artystki i artyści na nowo interpretują dzieła z kolekcji Muzeum Sztuki w Łodzi.

5. W jakim pięknym miejscu jesteśmy

ms¹, Więckowskiego 36, 1 piętro

18.03.2022 – 15.05.2022

kuratorka: Anna Łazar

Wystawa została skomponowana została z darów przekazanych Muzeum Sztuki w Łodzi w latach 2008–2022 Muzeum Sztuki w Łodzi. Instytucja ta powstała blisko sto lat temu dzięki ofiarności międzynarodowej awangardy. Dzieła darowane do kolekcji są zarówno wypowiedzią artystyczną, historycznym śladem, jak i odzwierciedleniem wystaw i projektów realizowanych przez Muzeum Sztuki w Łodzi. Prace zebrane na wystawie dotyczą takich tematów jak instytucja muzeum, obcość i konflikt.

6. Prototypy 06: Alicja Bielawska

ms², Ogrodowa 19, parter

01.04.2022 – 05.06.2022

kuratorka: Katarzyna Słoboda

Do kolejnej, szóstej już odsłony projektu „Prototypy” w tym roku zaproszona została także Alicja Bielawska. Artystka, kontynuując tradycję pracy z dziełami z kolekcji Muzeum Sztuki i ich reinterpretacji, stworzyła instalację zaprojektowaną specjalnie dla Muzeum, zainspirowaną twórczością Katarzyny Kobro.

7. Rajzefiber

ms¹, Więckowskiego 36, parter

20.05.2022 – 28.08.2022

opieka nad projektem: Janek Simon, Łukasz Ogórek (ASP), Jakub Gawkowski (MS)

Wystawa jest efektem siódmej edycji warsztatów zorganizowanych wspólnie przez Muzeum Sztuki w Łodzi i Akademię Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego. Punktem wyjścia tegorocznych działań artystycznych studentek i studentów ASP była refleksja nad doświadczeniem podróży oraz przemieszczania się rzeczy i ludzi. Temat zaproponował artysta Janek Simon, który wcielił się w rolę mentora.

8. Zwichnięty czas

ms¹, Więckowskiego 36, 1 piętro

03.06.2022 – 18.09.2022

kuratorka: Katarzyna Słoboda

Wystawa testuje inną czasowość tworzenia i odbioru sztuki, w kontekście spowolnienia w jednych sektorach codziennej aktywności, przy równoczesnej hiperaktywności w innych w związku z pandemią. Artyści i artystki związane ze sztukami wizualnymi, choreografią i performansem włączają widzów w procesy tworzenia prac, prowokując widzów do pogłębionej refleksji na temat czasowości w kontekście zagłady klimatycznej, kryzysu epidemiologicznego, nierówności ekonomicznej i społecznej.

9. *Wojna domom. Sala Neoplastyczna w solidarności z Ukrainą*

ms¹, Więckowskiego 36, 2 piętro

24.06 - 11.09.2022

kuratorzy: Andrzej Biernacki, Paulina Kurc-Maj

Sala Neoplastyczna, przestrzeń ekspozycji zaprojektowana przez Władysława Strzemińskiego jest uważana za symbol Muzeum Sztuki w Łodzi. Dziś, w szczególnym momencie historycznym dedykujemy ją walczącej Ukrainie. Sali towarzyszy pokaz prac z kolekcji, które są wyrazem artystycznej solidarności lub komentarzem wobec trudnych wydarzeń, a zarazem celebrują wolność i autonomię eksperymentu plastycznego.

10. *Jerzy Krawczyk. Myszy i ludzie*

ms², Ogrodowa 19, parter

1.07 - 25.09.2022

kuratorzy: Jarosław Suchan, Michał Jachula

Wystawa „Jerzy Krawczyk. Myszy i ludzie”, zorganizowana we współpracy z Zachętą – Narodową Galerią Sztuki, przedstawia rzadko poruszane wątki twórczości łódzkiego artysty. Ekspozycja w Muzeum Sztuki w Łodzi proponuje skupienie się na warunkującej całą twórczość Krawczyka perspektywie. Nowe odczytanie malarstwa artysty każe widzieć je jako w całości naznaczone traumą Holokaustu.

11. *Aubrey Williams / Erna Rosenstein. Ziemia otworzy usta*

ms 2, Ogrodowa 19, parter

28 października 2022 – 12 lutego 2023

kurator: Jakub Gawkowski

Wystawa stworzy dialog pomiędzy twórczością Aubrey Williamsa (1926–1990), malarza z Gujany związanego z Wielką Brytanią, oraz Erny Rosenstein (1913–2004), urodzonej we Lwowie polskiej artystki żydowskiego pochodzenia. Powinowactwa twórczości Williamsa i Rosenstein są punktem wyjścia do refleksji o sztuce, w której praca z trudną historią i diasporyczną tożsamością znajdują wyraz w języku abstrakcji oraz onirycznego surrealizmu. Konfrontacja dwóch wyjątkowych, pozornie odległych od siebie artystycznych ścieżek, pozwala przyrzeć się nie tylko ich specyfice, ale także historii powojennego malarstwa w nowym świetle. Spotkanie ukazuje sposoby w jakie europejska sztuka lat sześćdziesiątych mediowała traumę przemocy i dwóch historycznych tragedii: Zagłady i kolonializmu, zadając pytanie o relacje i możliwości porównań pomiędzy nimi.

12. *Krzysztof Pruszkowski – KATASTROFY – od „Fotosyntezy” do „Fotofizji”*

ms 1, Więckowskiego 36, parter

21 października 2022 – 15 stycznia 2023

kurator: Andrzej Biernacki

Wystawa indywidualna prezentująca najnowszy projekt artystyczny Krzysztofa Pruszkowskiego. Od 1984 roku artysta realizuje własną ideę artystyczną, którą nazwał „fotosyntezą”, polegającą na wielokrotnym nakładaniu i naświetlaniu zdjęć bliskich sobie tematycznie i formalnie, której celem jest obraz syntetyczny. Dzięki fotosyntezie Pruszkowski uwolnił się z fotografii faktologicznej, polegającej na fotografowaniu świata realnego i tworzy „fotofizje”. Doprowadza tym samym znane granice praktyki fotograficznej do niemal absolutnej abstrakcji. Zdjęcia są zapisem ruchu, a poprzez swoją wyabstrahowaną formę odnoszą się do uniwersalnej analizy ruchu jako takiego.

13. *Piękny prawdomówny. W stulecie urodzin Stanisława Fijałkowskiego*

ms 1, Więckowskiego 36, parter

4 listopada 2022 – 5 lutego 2023

kurator: Wojciech Leder, współpraca kuratorska: Paulina Kurc-Maj

Wystawa upamiętniająca setną rocznicę urodzin profesora Stanisława Fijałkowskiego (1922–2020), artysty, ucznia Władysława Strzemińskiego oraz pedagoga, to przedsięwzięcie zorganizowane wspólnie przez łódzkie Muzeum Sztuki i Akademię Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi. Wybór obejmuje przede wszystkim prace ze zbiorów Muzeum, które posiada ich liczną reprezentację, a także z kolekcji prywatnych z Łodzi – miasta, w którym profesor mieszkał i pracował ponad siedemdziesiąt lat.

14. *Ruchy tektoniczne. O artystycznych symptomach transformacji*

ms 1 , Więckowskiego 36, 1 piętro

18 listopada 2022 – 19 marca 2023

kurator: Jakub Banasiak

Tytułowa metafora pozwala wyjść poza wąskie rozumienie transformacji jako jednoznacznego przełomu, który dokonał się w 1989 roku i zmienił ramy ustrojowe oraz system gospodarczy. Wystawa *Ruchy tektoniczne* traktuje transformację jako proces: uporczywe ścieranie się i przenikanie dwóch systemów, równoczesne wygasanie starego porządku i powstawanie nowego. W latach 80. i 90. XX wieku płyty tektoniczne Wschodu i Zachodu napierały na siebie, aby w końcu stworzyć nową formację skalną – peryferia globalnego kapitalizmu. Zanim to jednak nastąpiło, trwał ruch: niejednoznaczny, deliryczny, czasem gwałtowny, zawsze pełen podskórnych napięć.

15. *Obywatele kosmosu. Anton Vidokle z Veroniką Hapchenko, Fedirem Tetianyczem i Kolekcją Międzynarodowego Instytutu Kosmizmu*

ms 1 , Więckowskiego 36, 2 piętro

7 października 2022 – 12 marca 2023

kurator: Daniel Muzyczuk

Wystawa odnosi się do teorii kosmizmu, eksperymentu myślowego, który doprowadził do wizji radykalnie zreformowanej kultury i warunków życia oraz zakładał, że zmartwychwstanie za pomocą środków technicznych jest możliwe. Muzeum Sztuki - muzeum awangardy, prezentuje wystawę, która przybliży wielość idei i estetykę kosmizmu. Jest zorganizowana wokół badań Antona Vidokle, amerykańskiego artysty i wydawcy, który przez prawie dekadę badał i pracował z filozofią kosmizmu, aby na nowo wyobrazić sobie przyszłość pozbawioną śmierci, wojny, rozkładu i eksploatacji natury.

16. *I ogień, i popiół. Mykyta Kadan*

ms 1 , Więckowskiego 36, 2 piętro

7 października 2022 – 12 marca 2023

kuratorki: Agnieszka Pindera, Anna Potiomkina i Alona Karavai

Wystawa oparta jest na pracach Kadana z ostatnich kilku lat, zwykle odnoszących się do bieżącej historii Ukrainy w relacji do jej historii nie tylko społecznej ale przede wszystkim artystycznej. Twórca re-konstruuje biografie ukraińskich awangardzystów, XX-wieczne monumenty a także tworzy nowe często wystawiając elementy życia prywatnego na publiczny ogląd. Prace czterdziestoletniego artysty zostaną wyeksponowane m.in. w najważniejszej przestrzeni Muzeum Sztuki -- w Sali Neoplastycznej -- wchodząc w dialog z historią miejsca.

Muzeum Pałac Herbsta, Oddział Muzeum Sztuki w Łodzi

Ekspozycje stałe:

1. *Pałac Herbsta. Sztuka dawna w nowym wymiarze*

otwarcie: 20.09.2013

kuratorka: Dorota Berbelska

Pałac Herbsta to miejsce nierozdzielnie związane z losami rodziny Herbstów i Scheiblerów, zaliczanych do najbogatszych i najbardziej wpływowych rodzin łódzkich przemysłowców. Projekt wystroju pomieszczeń i nowej aranżacji pałacowych wnętrz powstał na podstawie dokumentacji konserwatorskich i nieznanych wcześniej archiwalnych fotografii. Po przeprowadzeniu prac konserwatorskich pałacowe salony są bliższe oryginałowi z czasów, gdy mieszkała tu rodzina Herbstów.

2. *Herbstowie. Historie niedokończone*

otwarcie: 20.09.2013

kuratorki: Dorota Berbelska, Magdalena Michalska-Szałacka

Wystawa, przygotowana na podstawie nowo odkrytych archiwalnych materiałów, opowiada historię dwóch pokoleń rodziny Herbstów, która miała znaczący wpływ na rozwój Łodzi. Ekspozycja w Muzeum Pałac Herbsta w niekonwencjonalny sposób pokazuje losy właścicieli obiektu w kontekście dziejów Łodzi przełomu XIX i XX wieku.

3. Galeria Sztuki Dawnej

2.10.2019

kuratorka: Dorota Berbelska

W Galerii Sztuki Dawnej prezentowane są wybrane, najciekawsze dzieła z kolekcji sztuki polskiej i europejskiej, w tym obrazy zaliczane do arcydzieł malarstwa polskiego. Można obejrzeć zarówno obiekty pochodzące z rodzinnego zbioru Kazimierza Bartoszewicza, jak i dzieła zakupione do muzealnej kolekcji w latach 30. XX w. oraz te, zgromadzone przez łódzkich fabrykantów stanowiące o wyjątkowości zbiorów. Pozyskanie nowych przestrzeni ekspozycyjnych w Muzeum Pałac Herbsta umożliwiło prezentację dzieł sztuki dawnej, które nie były udostępniane publiczności od 1992 r.

Ekspozycje czasowe:

1. *Poszerzone pole widzenia*

Muzeum Pałac Herbsta, Galeria Sztuki Dawnej

22.04.2022 - 1.2023

kuratorka: Katarzyna Kończal

Wystawa „Poszerzone pole widzenia” bada relacje fotografii, malarstwa i grafiki, odsłaniając ich wzajemne zapożyczenia i przenikanie. Proponuje też spojrzenie na nie z perspektywy przemijania. Skupiając się na momencie pojawienia się i procesie rozwoju fotografii, zachęca do pochylenia się nad dwoistą naturą medium, które utrwalając pewne kadry, inne skazuje na zapomnienie. Wystawa ma charakter „mozaikowy”. Najstarsze eksponowane dzieła pochodzą z XVII wieku, najpóźniejsze prace zostały wykonane w 1976 roku. Wśród nich znajdują się rzadko pokazywane grafiki z kolekcji Muzeum Sztuki w Łodzi, zdjęcia twórców kluczowych dla historii polskiej fotografii. Pokazywane na ekspozycji zestawienia fotografii z malarstwem i grafiką pozwalają śledzić wielokrotnie odradzające się w sztuce motywy, a także sposoby, w jakie postrzegano rzeczywistość.

Wystawy poza siedzibą ms:

1. *DIE ÖKONOMIE DES SCHENKENS: Joseph Beuys, Polentransport 1981*

Instytut Polski w Düsseldorfie

22.11.2021 - 04.02.2022

kurator: Maciej Cholewiński

W sierpniu 1981 roku Joseph Beuys wraz z rodziną przyjechał do Łodzi z wyjątkowym darem - przekazał Muzeum Sztuki w Łodzi ponad 700 swoich dzieł. Akcja, którą nazwał „Polentransport 1981”, była powtórzeniem gestu jaki dokładnie 50 lat wcześniej wykonał Władysław Strzemiński, kiedy przekazał nowo tworzącej się instytucji publicznej kolekcję dzieł najwybitniejszych artystów światowej awangardy, dziś znaną jako Międzynarodowa Kolekcja Sztuki Nowoczesnej grupy „a.r.”. Działanie Beuysa była także wyrazem wsparcia dla rodzącej się właśnie w Polsce „Solidarności”, którą artysta postrzegał jako urzeczywistnienie jego idei „rzeźby społecznej”. Wystawa prezentuje dokumentację fotograficzną wizyty Beuysa w Łodzi.

2. *CODEX SUBPARTUM*

Marres Huis voor Hedendaagse Cultuur, Maastricht

18.12.2021-06.02.2022

kurator: Michał Libera

kurator MS: Daniel Muzyczuk

Wystawa „Codex Subpartum” jest drugim z kolei pokazem tego projektu. Pierwszy prezentowany był w Muzeum Sztuki w Łodzi pomiędzy 12 kwietnia a 8 czerwca 2019 roku, jako jedna z odsłon projektu „Prototypy”. W jego ramach zaproszeni artyści i artystki używali dzieł z zasobów muzealnych do prób modelowania współczesnej rzeczywistości. W projekcie udział bierze troje muzyków(czek) i artystów(ek) – Michał Libera, Barbara Kinga Majewska i Konrad Smoleński. W kolejnych tygodniach twórcy i twórczyni wezmą na warsztat nowy utwór muzyczny, który zastąpi poprzedni. Każdy z utworów inspirowany jest jednym z ośmiu dzieł, pochodzących z kolekcji Muzeum Sztuki w Łodzi.

Wydarzenia dodatkowe:

1. Performans *Szept przestrzeni w Sali Neoplastycznej*, 14 stycznia 2022. Dramaturgia: Grzegorz Woźniak na podstawie utworów własnych w tym m.in. wiersza „Szept przestrzeni” dedykowanego Katarzynie Kobro a także tekstów „Muzeion. Wyznania Galernika” oraz „Galeria - list z Patmos” inspirowanego rzeźbami Kobro i Salą Neoplastyczną zaprojektowaną przez Władysława Strzemińskiego. Wystąpili: Joanna Chmielecka (Teatr Chorea), Tomasz Rodowicz (Teatr Chorea), Grzegorz Woźniak (Muzeum Sztuki w Łodzi)
2. *Książki futurystów*. 18 stycznia – 1 kwietnia 2022. Prezentacja książek wydanych przez futurystów włoskich w latach 20. i 30. XX wieku. Kolekcja książek znalazła się w zbiorach Działu Dokumentacji Naukowej MSL dzięki Jalu Kurkowi, który przyjaźnił się i zajmował tłumaczeniami prac napisanych przez najważniejszą postać futuryzmu Filippo Tommaso Marinettiego. Dodatkową atrakcją była prezentacja „Gga: I polski almanach futurystyczny” z 1920 roku.
Koncepcja wystawy: **Maciej Cholewiński, Aneta Błaszczyk-Smolec**; prezentacja z cyklu *Wystawy na antresoli*.
3. **Otwarta świetlica dla dzieci z Ukrainy i ich opiekunek**. Od 8 marca zapraszaliśmy dzieci i ich opiekunki ów z Ukrainy do świetlicy przygotowanej specjalnie dla nich. W sali edukacyjnej ms1 zapewniliśmy przestrzeń, w której można komfortowo spędzić czas, oraz zaplecze sanitarne (przystosowane także dla dzieci). Nie zabrakło materiałów plastycznych, a w razie potrzeby edukatorzy MS poprowadzili animacje dla najmłodszych. Na miejscu jest możliwość skorzystania z pomieszczenia biurowego.
4. *Joseph Beuys. Polentransport 1981*. 12 kwietnia – 1 lipca 2022. Pokaz wybranych zdjęć z bogatej dokumentacji fotograficznej, która powstała z okazji wyjątkowego wydarzenia – wizyty i daru Josepha Beuysa dla Muzeum Sztuki, złożonego w 1981 roku (w 50 rocznicę powstania Międzynarodowej Kolekcji Sztuki Nowoczesnej grupy a.r.).
Koncepcja wystawy: **Maciej Cholewiński, Aneta Błaszczyk-Smolec**; prezentacja z cyklu *Wystawy na antresoli*.
5. *Artyści z naszej okolicy*. 31 marca 2022. Historię miejsca, swoją historię można opowiadać na różne sposoby np. „klasycznie” albo „awangardowo”. Podczas wykładu zaprezentowane zostały te dwa podejścia z uwzględnieniem narodowości twórców, którzy jako Polacy, Żydzi i Niemcy tworzyli łódzkie środowisko artystyczne.
Prowadzenie: **Maciej Cholewiński** (w oparciu o materiały zgromadzone w DDN; wykład z cyklu: *Spotkania na antresoli*).
6. *Noc muzeów*. 14 maja. Działania edukacyjne w ramach wystaw w ms1, ms2 i Pałacu Herbsta.
7. *Ekonomia daru. Joseph Beuys, Polentransport 1981*. 26 maja 2022. W akcji „Polentransport 1981” znalazło odbicie przekonanie artysty, że sztuka ma potencjał zmiany społecznej rzeczywistości i niesie ze sobą jakości umożliwiające transformację. Dar Josepha Beuysa został przedstawiony jako logiczna kontynuacja wydarzeń, które stanowiły o wyjątkowości zbiorów Muzeum Sztuki w Łodzi. Sprawiły to kolejne dary, które odczytywane są jako gesty wykonywane przez ludzi sztuki na rzecz społeczeństwa.
Prowadzenie: **Marta Skłodowska, Maciej Cholewiński** (w oparciu o materiały zgromadzone w DDN; wykład z cyklu: *Spotkania na antresoli*).
8. *Niedziela w Muzeum: Fotowspólnota* (26 czerwca) Wydarzenie, podczas którego ogród ms1 zmienił się w poligon eksperymentów z konwencjami fotograficznymi, pracowano z fotografią atelierową, fotografią surrealistyczną, kolażem fotograficznym, fotograficznymi choreografiami czy instrukcjami gestu fotograficznego inspirowanymi działaniami Józefa Robakowskiego. Cykl spotkań „Niedziela w muzeum” nawiązuje do kultowego działania edukacyjnego zainicjowanego w latach 70. XX wieku w Muzeum Sztuki przez dyrektora Ryszarda Stanisławskiego.

Warsztaty prowadzili edukatorki i edukatorzy ms oraz zaproszony przez Fotofestiwal fotograf Paweł Ogrodzki.

9. *Recital uznanej skrzypaczki, wykładowczyni i badaczki Marii Sławek towarzyszący wystawie „Wojna domom. Sala Neoplastyczna w solidarności z Ukrainą”* i odbywający się w jego przestrzeni (finał wystawy 9 września). W programie zaprezentowano utwory Valentina Silvestrova, J. S. Bacha, Igora Lobody, Eugène’a Ysaÿe’a.
10. *Katarzyna Kobro, ruch czasoprzestrzeni i cielesność formy* (30 czerwca) – dyskusja wokół książki Katarzyny Słobody i Małgorzaty Jędrzejczyk “Katarzyna Kobro. Ruch czasoprzestrzeni” wydanej w zeszłym roku przez Muzeum Sztuki w Łodzi. Rozmowę z autorkami publikacji poprowadzi Marta Zdanowska z fundacji Łódzki Szlak Kobiet.
11. Udział w *10. Festiwalu Kultura Bez Barier* zapraszamy na zwiedzanie wystawy „Atlas Nowoczesności” oraz warsztaty wokół twórczości Katarzyny Kobro i Aliny Szapocznikow. Spotkanie dedykowane osobom niewidomym i słabowidzącym, z zaproszeniem również wszystkie zainteresowanych osób. Prowadzenie: Katarzyną Mądrzyką-Adamczyk (koordynatorka dostępności ms).
12. *Kompozycja unistyczna* – koncert Zygmunta Krauzego z Kwartetem Śląskim, w Sali balowej Pałacu Herbsta w dn. 28.09.2022. W twórczości pianisty i kompozytora Zygmunta Krauze ważne miejsce zajmuje muzyka unistyczna inspirowana malarstwem Władysława Strzemińskiego. To właśnie ona zabrzmiała w jednej z siedzib Muzeum Sztuki – instytucji w jakiej zbiorach są dzieła tego wybitnego artysty a także poświęcającej wiele projektów badaniu i upowszechnianiu twórczości Strzemińskiego.
13. *Portret wielokrotny*. 12 lipca – 30 września 2022. Prezentowane zdjęcia pochodzą z lat 70 ubiegłego stulecia i przedstawiają akcję edukacyjną. Goście Muzeum poproszeni zostali o to, aby sfotografowali się z wybranym przez siebie dziełem sztuki i podali czym się zajmują, gdzie pracują, jakie mają wykształcenie? W gablocie wyeksponowano zarówno fronty jak i odwrocia dokumentacji (które opisywały zdjęcie o pozyskane od zwiedzających informacje). Fotografie należą do zasobów zgromadzonych w Dziale Dokumentacji Naukowej Muzeum Sztuki w Łodzi.
Koncepcja wystawy: **Maciej Cholewiński, Aneta Błaszczuk-Smolec**; prezentacja z cyklu *Wystawy na antresoli*.
14. *Łódzkie trójkąty bermudzkie... spacer śladami łódzkich artystów* (30 lipca, w 599. rocznicę urodzin Łodzi). Spacer ulicami miasta śladami łódzkich artystów i artystek: Natana Spigla, Artura Szyka, Józefa Pankiewicza; Lyonela Feiningera, Ericha Heckela, Wassila Kandinsky’ego, Oskara Kokoschki, Maxa Pechsteina, Karla Schmidt-Rottluffa, Władysława Strzemińskiego, Jankiela Adlera, Maurycego Trębacza, Wacława Dobrowolskiego, (trzy generacje) Kossaków, Katarzyny Kobro, Marcela Słodkiego, Józefa Pankiewicza.
Prowadzenie: Maciej Cholewiński
15. *Grupa Łódzian i Srebrny Wóz*. 29 września 2022. Historia łódzkich grup artystycznych opowiedziana od 1916 roku i powstania Pracowni Sztuk Pięknych w Łodzi. Wykład przedstawiał program i założenia m.in. grupy Jung Jidysz skupiającej artystów pragnących opowiedzieć o żydowskiej tożsamości w sposób całkowicie nowy czy „cech artystyczny” działający pod nazwą „Srebrny Wóz” założony przez malarza Karola Hillera i poetę Witolda Wandurskiego. W finale przedstawiona została Grupa „a.r.”, która stworzyła własną „Bibliotekę” oraz Międzynarodową Kolekcję Sztuki Nowoczesnej grupy „a.r.”.
Prowadzenie: **Maciej Cholewiński** (w oparciu o materiały zgromadzone w DDN; wykład z cyklu: *Spotkania na antresoli*).
16. Pokaz filmów Antona Vidokle’a – prezentowanych na wystawie „Obywatele kosmosu” – w ramach Festiwalu Kamera Akcja 15 października 2022. Projekcji towarzyszyło spotkanie z udziałem kuratora wystawy Daniela Muzyczuka.
17. *Archiwum Andrzeja Partuma*. 11 października - 31 grudnia 2022. W 2020 roku Muzeum Sztuki w Łodzi pozyskało w ramach grantu Archiwum Andrzeja Partuma. Fizycznie archiwum składa się z 448 ręcznie opisanych teczek i w takiej formie stanowią edycję unikatową, wpisaną na inwentarz Biblioteki ms. Wystawa na antresoli jest pierwszym przekrojowym pokazem materiałów zebranych przez Andrzeja Partuma w prywatnym archiwum od czasu wystaw organizowanych przez samego

artystę w latach 70. XX w. Koncepcja wystawy: **Marta Pierzchała**, Aneta Błaszczyk-Smolec; prezentacja z cyklu Wystawy na antresoli.

18. Dyskusja „Kryzys i nowy początek sztuki na zapleczu wielkiej zmiany” 24 listopada 2022. Debata z udziałem Adama Klimczaka, Natalii Słaboń, Tomasza Załuskiego Joanny Glinkowskiej i Marty Madejskiej poświęcona śladom przełomu lat 80. i 90. w polu łódzkiej kultury. Wydarzenie zrealizowane we współpracy ze Stowarzyszeniem Topografie – w ramach cyklu debat o skutkach transformacji ustrojowej w Łodzi.
19. „Ponad” – pokaz wideo Kateryny Badianowej i spotkanie z autorką 8 grudnia 2022. Przebywająca na rezydencji w Muzeum Sztuki w Łodzi ukraińska artystka i historyczka sztuki wzięła na warsztat wystawę kolekcji Muzeum by krytycznie spojrzeć na oferowane przez nią narracje i sposoby widzenia. Prowadzenie spotkania: Jakub Gawkowski
20. *Taktyki Andrzeja Partuma*. 08 grudnia 2022. Artysta, archiwista, performer, kompozytor, poeta czyli wybrane sposoby funkcjonowania Andrzeja Partuma w środowisku artystycznym. Partum debiutował jako twórca muzyki improwizowanej. W latach 60-tych wydał w nakładzie własnym pierwsze tomiki swojej poezji. W latach 70-tych samodzielnie prowadził w Warszawie tzw. Biuro poezji. W ramach założonej parainstytucji artysta organizował wysyłki pocztowe do przyjaciół i artystów z Polski i zagranicy oraz kolekcjonował odpowiedzi adwersarzy. Największe kontrowersje budziły hasła Partuma rozsyłane na kartkach pocztowych m.in.: „jesteś ignorantem kultury i sztuki”. Prowadzenie: **Marta Pierzchała** (w oparciu o materiały zgromadzone w DDN; wykład z cyklu: Spotkania na antresoli).

Całkowity koszt produkcji wystaw za IV kwartały 2022 roku to: 1.229.476,37 zł

- Finansowanie własne, inne = 253.837,23 zł, tj. 20,65%
- Finansowanie z dotacji podmiotowej MKIDN = 975639,14 zł, tj. 79,35%

b) Działania edukacyjne

ms1; ms2

1. liczba przeprowadzonych lekcji muzealnych 1-12.2022 = 530
liczba osób biorąca udział w wydarzeniach edukacyjnych I-XII.2022 = 9882
liczba oprowadzań kuratorskich i indywidualnych I-XII = 69

2. cykliczne programy edukacyjne organizowane przez Muzeum

- Wyspy „Atlasu Nowoczesności” – wykłady;
- Kapsuły czasu. Wybrane dary dla Muzeum Sztuki w Łodzi – wykłady;
- „Familia do kwadratu” – warsztaty;
- „Maluchy w muzeum” – warsztaty;
- „ms club” – spotkania klubu wolontaryjnego dla dorosłych;
- „Muzeum za 1 klik” – lekcje muzealne online.

3. działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami i grup wykluczonych

- „Noc muzeów 2022” 14.05.2022: praca z publicznością wg metody Aby Warburga z jego atlasu „Mnemosyne”; około 1500 uczestników;
- spotkanie z cyklu „Niedziela w muzeum” pt. *Fotowspólnota* 26.06.2022, zorganizowane we współpracy z Fotofestiwarem – Międzynarodowym Festiwarem Fotografii w Łodzi: zespół warsztatów, zogniskowanych wokół wspólnototwórczej mocy tzw. gestu fotograficznego, tj. sytuacji robienia zdjęcia innym lub pozowania do zdjęcia;
- warsztaty w projekcie poświęconym fotografowi Bronisławowi Wilkoszewskiemu (20.05.2022) dla Zespołu Szkół w Szczekocinach: cykl wykładów i warsztatów;

- spotkanie dla osób w spektrum autyzmu w ramach projektu w Programie Operacyjnym Polska Cyfrowa (27.06.2022): oprowadzanie i prezentacja produktów projektu;
- świetlica dla osób z Ukrainy w kryzysie uchodźczym, przede wszystkim dla matek z dziećmi (5.04-30.05.2022): warsztaty twórcze, oprowadzania, nauka języka polskiego;
- spotkanie dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi w Programie Operacyjnym Polska Cyfrowa (18.09.2022): oprowadzanie i prezentacja produktów projektu;
- rezydencja edukacyjna „Wilkoszewski. Migawki” w ramach Szczekocińskiego Festiwalu Dialogu Kultur (20-21.09.2022): warsztaty twórcze dla młodzieży i dla dorosłych, spotkanie popularyzatorskie postaci Bronisława Wilkoszewskiego;
- współpraca w ramach „Korpusu Solidarności – Programu Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Długoterminowego” na lata 2018-2030 – Stowarzyszeniem „Centerko” w obszarze aktywizacji wolontariuszy w programie Narodowego Instytutu Wolności;
- opracowanie audiodeskrypcji wybranych dzieł i ogólny opis wystaw – „Awangardowe muzeum”, „Prototypy 05: Marek Sobczyk. Podróż – podrut [Polentransport]”, „Ziemia znów jest płaska”, „W jakim pięknym miejscu jesteśmy”, „Prototypy 06: Alicja Bielawska. Na przecięciu linii”, „Raisefieber”, „Zwichnięty czas”, „Wojna domom. Sala Neoplastyczna w solidarności z Ukrainą”, oraz zainstalowanie tabliczek brajlowskich z kodami QR odsyłającymi do w/w audiodeskrypcji - dedykowane osobom niewidomym;
- oprowadzanie osób niewidomych z audiodeskrypcją na żywo i tyflomateriałami po wystawach jw.;
- regularne wykłady dla osób w kryzysie psychicznym – stała współpraca z poradnią zdrowia psychicznego;
- cykliczne działania dla dzieci Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 2 w Płocku;
- regularne warsztaty dla podopiecznych przedszkola „Papierowy Wiatraczek”;
- oprowadzanie oraz warsztaty dla osób z Ukrainy w kryzysie uchodźczym rezydującymi w Hostelu „Lovicz”;
- wykłady oraz oprowadzania dla Uniwersytetów Trzeciego Wieku: Politechniki Łódzkiej oraz Uniwersytetu Trzeciego Wieku im. Heleny Kretz.

Muzeum Pałac Herbsta

1. liczba przeprowadzonych lekcji muzealnych 1-12.2022: 349
liczba osób biorąca udział w wydarzeniach 1-12.2022: 6 487 os.

2. cykliczne programy edukacyjne organizowane przez Muzeum Pałac Herbsta

- „Rodzinny kalejdoskop” – warsztaty;
- „Wakacje w pałacu Herbsta” – warsztaty;
- „Kulturalne rendez-vous” – wykłady dla dorosłych;
- „Wokół historii Herbstów. Prawdy, mity, konteksty” – wykłady poświęcone rodzinie Herbstów oraz historii Łodzi;
- „Połączeni z kulturą” – wykłady online;
- „Muzeum za jeden klik. Twórcza edukacja on-line” – lekcje muzealne online;
- „Spacery śladami rodziny Herbstów” – letnie spacery.

Ponadto zorganizowane zostały wydarzenia specjalne: „Ach! Co to był za ślub – spotkanie w rocznicę ślubu Matyldy i Edwarda Herbstów” – sobotnie spotkanie składające się z prelekcji oraz pokazów strojów z epoki, zaprezentowane przez członków grup rekonstrukcyjnych (28.05.2022) oraz „Niedziela z Krzyżanowskim” (7.08.2022) z okazji 100. rocznicy śmierci malarza Konrada Krzyżanowskiego: cykl wykładów oraz warsztat plastyczny dla dzieci; ponadto spotkanie „W 130. rocznicę wystawy ogrodniczej w Łodzi”: wykłady oraz spacer śladami świetności najpiękniejszego ogrodu fabrykanckiego w mieście (01.10.2022). Należy także zaznaczyć współpracę z łódzkimi bibliotekami - wykłady prowadzone w bibliotekach dedykowane seniorom.

3. działania na rzecz osób niepełnosprawnych i grup wykluczonych

- „Podszepty” – projekt dedykowany osobom niewidzącym; warsztaty cykliczne we wnętrzach pałacu, Galerii Sztuki Dawnej, przypałacowym ogrodzie oraz na Księżym Młynie;
- przygotowanie audiodeskrypcji na wystawę „Poszerzone pole widzenia” (opisy wnętrz, opisy wybranych prac);
- oprowadzanie z audiodeskrypcją po wnętrzach pałacowych oraz po wystawie „Poszerzone pole widzenia” (19.05; 12.06.2022) ponadto z tłumaczeniem PJM (12.06.2022);
- udział w debacie w ramach regionalnej konferencji REHA FOR THE BLIND IN POLAND organizowanej przez Fundację Szansa dla Niewidomych: udostępnianie dzieł sztuki osobom z dysfunkcją wzroku oraz oferta kulturalna dla osób z niepełnosprawnościami w województwie (K. Kończal; 8.06.2022);
- opracowanie audiodeskrypcji do cyklu online „Spotkania z malarstwem” (MPH fb);
- „Muzeum?!? A co to?” – projekt skierowany do podopiecznych domów dziecka, ognisk wychowawczych, świetlic środowiskowych realizowany w formie warsztatów- w bieżącym roku realizowany we współpracy z rodzinnymi domami dziecka;
- „Pałacowe zuchy” – projekt skierowany do podopiecznych Fundacji Gajusz (dzieci z chorobami onkologicznymi, matek chorych dzieci oraz zdrowego rodzeństwa) – zajęcia warsztatowe dla matek chorych dzieci, będących pod opieką Fundacji Gajusz (21.05.2022);
- oprowadzanie i warsztaty dla grup dzieci oraz ich opiekunów z Ukrainy (20.11.2022).

W 2022 roku zrealizowano 17 działań online dla 376 uczestników.

Kwota poniesionych wydatków na działania edukacyjne za IV kwartały 2022 roku wynosiła 72.954,64 zł.
Finansowanie z dotacji podmiotowej MKiDN = 72.954,64 zł, tj. 100,00%

II Działalność naukowa (w tym wydawnicza)

a) Publikacje

Publikacje Muzeum Sztuki

1. *W jakim pięknym miejscu jesteśmy*
broшуra do wystawy
2. *Prototypy 06: Alicja Bielawska*
broшуra do wystawy
3. *Poszerzone pole widzenia*
broшуra do wystawy
4. *Zwichnięty czas*
broшуra do wystawy
5. *Wojna domom*
folder do wystawy
6. *Jerzy Krawczyk. Myszy i ludzie*
broшуra do wystawy
7. *I ogień, i popiół. Nikita Kadan*
broшуra do wystawy

8. *Obywatele kosmosu. Anton Vidokle oraz Veronika Hapczenko, Fedir Tetianycz i Kolekcja Międzynarodowego Instytutu Kosmistycznego*
broszura do wystawy

9. *Krzysztof Pruszkowski. KATASTROFY. Warszawa – Berlin – Paris*
broszura do wystawy

10. *Krzysztof Pruszkowski. KATASTROFY. Warszawa – Berlin – Paris*
katalog wystawy

11. *Erna Rosenstein, Aubrey Williams. Ziemia otworzy usta*
broszura do wystawy

12. *Erna Rosenstein, Aubrey Williams. Ziemia otworzy usta*
katalog wystawy

13. *Ruchy tektoniczne. O artystycznych symptomach transformacji*
broszura do wystawy

14. *Proszę mówić dalej...*
publikacja

15. *O naukowości muzeów*
publikacja (w formie e-booka)

Publikacje współwydane

1. *Jerzy Krawczyk. Gra o wszystko*
wyd. we współpracy z Zachętą – Narodową Galerią Sztuki

Publikacje w przygotowaniu (planowane ukazanie drukiem: 2023)

1. *Słów brak* (tytuł roboczy)
zbiór tekstów Ewy Mikiny we współpracy z Galerią Miejską Arsenał w Poznaniu

2. *Nieustająca podróż. Czyszczenie języka* (tytuł roboczy)
publikacja prezentująca literacko-artystyczny dorobek Abeldakera Lagtyy, we współpracy z Association Talitha (Rennes)

Publikacje pracowników wydane poza miejscem pracy wyrażone w liczbach: 5

Inne:

- „Kalejdoskop kultury” - współpraca merytoryczna przy tworzeniu półrocznika

- Kilka wspomnień o Matyldzie z Scheiblerów Herbstowej, D. Berbelska, M. Michalska-Szałacka, [w:] Kronika miasta Łodzi, nr 3 (91)/2021 – publikacja 2022

- Muzeum Pałac Herbsta w czasach pandemii, D. Berbelska, M. Michalska-Szałacka, [w:] Kronika miasta Łodzi, nr 1 (92)/2022

- wystąpienia pracowników poza miejscem pracy wyrażone w liczbach: 6

b) Program publiczny

Program publiczny w okresie pandemii uległ wyraźnemu podziałowi na wydarzenia prowadzone za pośrednictwem Internetu i te odbywające się w siedzibie. Te pierwsze to zwykle dyskusje z udziałem osób z kraju i zagranicy, udział których w wydarzeniach do tej pory wiązał się z podróżami. Wykorzystanie sieci do prowadzenia tego typu spotkań jest nie tylko korzystne z punktu widzenia ograniczenia kosztów i nakładów

pracy jakich wymaga organizacja podróży prelegentów, ale przede wszystkim wpływa na poszerzenie publiczności programu muzealnego.

W pierwszym półroczu w formie online odbyły się:

- dyskusje o zasięgu ogólnopolskim towarzyszące wystawom "Prototypy 05: Marek Sobczyk. Podróż-Podrut [Polentransport]" (z udziałem Jarosława Suchana, Agaty Adamiecka- Sitek, Marcina Polaka, Anny Mituś, prowadzenie: Hanna Wróblewska), "Prototypy 06: Alicja Bielawska. Na przecięciu linii" (z udziałem Alicji Bielawskiej, Matyldy Taszyckiej, Justyny Balisz-Schmelz, prowadzenie: Katarzyna Słoboda) oraz „Ziemia znów jest płaska” (z udziałem Jana Zygmunta i Karoliny Iwańskiej, prowadzenie: Sylwia Czubkowska);

- spotkania o zasięgu międzynarodowym, tj. dyskusja towarzysząca wystawie "Awangardowe muzeum" współorganizowana z Birbeck College w Londynie z udziałem Agnieszki Pindery, Jarosława Suchana, Janet Marstine, Christiny Lodder, prowadzenie: Katarzyna Murawska-Muthesius; oraz "Co może czarny kwadrat? O osobliwości i użyteczności kolekcji awangardowych", symposium online towarzyszące wystawie "Awangardowe muzeum", z udziałem: Prof. Dr. Marion Ackermann (Staatlichen Kunstsammlungen Dresden), Masha Chlenova (The New School), Irina Karasik (Państwowe Muzeum Rosyjskie w Petersburgu), Rita Kersting (Ludwig Museum w Kolonii), Natacha Milovzorova (Kandinsky Biblioteque, Centre Pompidou, Paryż), Daniel Muzyczuk (Muzeum Sztuki w Łodzi), Agnieszka Rejniak-Majewska (Uniwersytet Łódzki), Marcelo Rezende (Archiv der Avantgarden), Alexandra Selivanova (Muzeum Awangardy, Moskwa), Ann Temkin (MoMA), Maria Tsantsanoglou (MOMus-Museum of Modern Art-Costakis Collection, Thessaloniki), Stephanie Weber (Lenbachhaus, Monachium), Prof. Dr. Isabel Wünsche (Jacobs University Bremen) oraz Tomasz Załuski (Uniwersytet Łódzki, Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi);

- a także trzy ogólnopolskie seminaria prowadzone przez dr hab. Agnieszkę Karpowicz towarzyszące wystawie "Leopold Buczkowski. Przełom historii, przelotne obrazki" z udziałem takich osób jak: dr Paweł Polit, dr hab. Beata Śniecikowska, prof. Radosław Sioma, Paweł Szroniak, prof. Luiza Nader, Piotr Sadzik.

W siedzibie organizowane są natomiast głównie spotkania na wystawach w formie oprowadzań eksperckich. W pierwszym półroczu po aktualnych ekspozycjach publiczność oprowadzili: Stach Ruksza, Marcin Wicha, Monika Szewczyk-Wittek, Maria Stokłosa, Jerzy Jarniewicz, Karolina Łabowicz-Dymanus, Magdalena Nowicka-Franczak, oraz Małgorzata Jędrzejczyk.

W drugim półroczu publiczność Muzeum Sztuki miała okazję spotkać się z Agatą Pietrasik, Adamem Lipszycem i Wiktorem Skokiem.

Wystawie *Ziemia otworzy usta* towarzyszyła natomiast projekcja filmu dokumentalnego pt. „Znak ręki. Aubrey Williams” w reż. Imruha Ceasara.

W ramach publicznego programu publicznego zrealizowano ponadto następujące działania:

- cykl zajęć muzealnych dla studentów historii sztuki i kulturoznawstwa;
- cykl wykładów dla studentów Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi;
- wykład Marii Tsantsanoglou o kolekcji Costakisa;

Liczba wykładów i spotkań zorganizowanych w ramach programu publicznego: 16

Liczba wykładów pracowników wygłoszonych poza Muzeum: 10

c) Program naukowo – badawczy

- z początkiem 2022 roku zainicjowany został nowy wieloletni projekt badawczy pt. „Artyści amerykańscy w kolekcji Muzeum Sztuki w Łodzi”. W ramach tego przedsięwzięcia zorganizowano pokaz filmu dokumentującego rozmowę z Anką Ptaszkowską (16.10.2022) oraz międzynarodowe sympozjum, które odbyło się 17 października 2022 roku (wydarzenia zorganizowane zostały dzięki wsparciu Ambasady Stanów Zjednoczonych w Warszawie). Swoje odczyty zaprezentowali: Agnieszka Pindera, dr Paweł Polit, prof. Lucy Bradnock, prof. Michael Leja, dr Wojciech Szymański, dr Elizabeth Buhe, oraz prof. Agnieszka Rejniak-Majewska. Podczas wydarzenia prezentowany był także film przedstawiający sylwetkę artystki Barbary Kasten, któremu towarzyszyła rozmowa z twórczynią. Projekt będzie kontynuowany w 2023 r.

- w 2022 roku ukończono prace nad opracowaniem tomu pokonferencyjnego „O naukowości muzeów”, podsumowującego wnioski z konferencji zorganizowanej przez Muzeum Sztuki w Łodzi i NIMOZ w grudniu 2021 roku. Książka ukazała się w formacie cyfrowym i zawiera ramach teksty autorstwa: prof. Charles Esche, Lotte Bodde, dr Lisy Moran, dr hab. Tomasza de Rosseta, prof. Beatrice von Bismarck, dr Paula O'Neill'a. a także transkrypcje dyskusji prowadzonych podczas konferencji przez następujące osoby: dr Łukasz Biskupski, dr Urszula Bończuk-Dawidziuk, prof. dr hab. inż. Marcin Chrzanowski, Paulina Długosz, dr Karol Franczak, Aleksandra Janiszewska-Cardone, dr Dorota Jędruch, dr hab. prof. UŁ Kaja Kaźmierska, Lilianna Lewandowska, Anna Michalska, Elżbieta Modzelewska, dr Łukasz Nawrocki, dr Beata Nessel-Łukasik, dr Mariusz Niestrawski, dr Dominik Kacper Płaza, dr hab. Agnieszka Rejniak-Majewska, Maria Romanowska-Zadrozna, Dorota Seweryn-Puchalska, dr Marcin Szerle, dr Tomasz Załuski, Magdalena Zych, Justyna Żak-Szwarc. Tom pokonferencyjny stał się platformą wymiany myśli między jednostkami takimi jak m.in. Muzeum Miasta Gdyni, Muzeum Etnograficzne w Krakowie, Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego, Muzeum Politechniki Krakowskiej, Muzeum Miasta Łodzi, Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi, Muzeum Narodowe w Warszawie, Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, Muzeum Nadwiślańskie w Kazimierzu Dolnym, Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, Muzeum Kinematografii, Muzeum Narodowe Rolnictwa w Szreniawie oraz reprezentantów wyższych uczelni jak: Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Warszawski.

- sfinalizowany został także projekt prowadzony przez zespół pod roboczym tytułem „Opowiedzieć Muzeum”. Jako zwieńczenie wieloletniej pracy z historią mówioną powstała pierwsza publikacja prezentująca społeczną i pracowniczą historię Muzeum Sztuki w Łodzi. Interdyscyplinarny tom pt. *Proszę mówić dalej...* zawiera teksty archiwistki społecznej Marty Madejskiej, socjolożki Olgi Gitkiewicz, typografa Marcina Wichy, kulturoznawczyni Olgi Drendy oraz siębiolożki Patrycji Dołowy.

- nadto wystawie “Poszerzone pole widzenia” towarzyszyła sesja naukowa z udziałem Agnieszki Pajączkowskiej, dr hab. Sławomira Sikory, Marcela Paniaka, Aleksandry Fedorowicz-Jackowskiej, dr Weroniki Kobylińskiej. Prelegenci patrzyli na medium (malarstwo, grafikę i fotografie) w różnych kontekstach: pamięci, sposobów postrzegania rzeczywistości, metod analizowania fotografii, przemian w plastyce.

III Zarządzanie zbiorami

a) Muzealia

1. Charakterystyka zbiorów, polityka zakupów

Kolekcja sztuki XX i XXI wieku Muzeum Sztuki w Łodzi jest najstarszym i jednym z najważniejszych zbiorów sztuki nowoczesnej i współczesnej w tej części Europy. Kierunek rozwoju kolekcji Muzeum Sztuki w Łodzi wyznacza z jednej strony awangardowe dziedzictwo stanowiące o tożsamości instytucji, z drugiej strony działalność programowa, rozumiana jako zbiór refleksji i praktyk, które je kontynuują, przekształcają i aktualizują.

Zakupy do kolekcji realizowane są corocznie w oparciu o środki pochodzące z programu Narodowa Kolekcja Sztuki Współczesnej Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Nabycie dzieł z tego programu finalizuje się w drugiej połowie roku. W ramach tego programu do zbiorów zostały pozyskane prace: Pawła Kowalewskiego, Pawła, „Paulusa” Mazura, Stanisława Kubickiego, Margarete Kubicki, Michaela Stevensona, Katarzyny Górnej, Kammelah Janan Rasheed, Pawła Jarodzkiego, Łady Nakonechnej, Igora i Svetlany Kopystianskich, Jumany Manna, Diany Lelonek, Cian Dayrit i Anny Daučikovej. Ponadto jeszcze w pierwszym półroczu 2022 do kolekcji Muzeum trafiły i wpisane do inwentarza zostały następujące dary: zespół prac Marka Rogulskiego i Piotra Wyrzykowskiego, zespół grafik Suzanne Treister; zespół fotografii Aleksandra Bossettiego, prace Igora i Svetlany Kopystianskich, rysunki Rafała Jakubowicza i Wojciecha Dada, rysunek Gluklyi (Natalia Pershina-Yakimanskaya, film Igora Krenza. W trzecim kwartale 2022 pozyskano dary i zakupy: grafika Tomasza Gleba, fotografia Marka Janiaka, obraz Ireneusza Pierzgalskiego, rysunki Alvetiny Kakhidze i Alicji Bielawskiej oraz instalacja multimedialna Mirosława Rogali. Natomiast w czwartym kwartale 2022 do inwentarza wpisano następujące dary: diapozytywy Marcina Polaka, fotografie Jana Sagła, obiekty Łukasza Skąpskiego, klocki drzeworytnicze Karola Hillera i druk Jednodniówki Futurystów.

Nabytki do kolekcji Muzeum Pałac Herbsta trafiają okazjonalnie; w większości są to dary. MPH nie posiada budżetu na poszerzanie kolekcji.

2. Magazynowanie:

Przechowywanie zgromadzonych zbiorów sztuki XX i XXI wieku odbywa się w warunkach zapewniających ich właściwy stan zachowania i bezpieczeństwo oraz w sposób dostępny do celów naukowych. Służą temu przestrzenie magazynowe w dwóch budynkach: ms1 i ms2. Na magazyny w budynku ms1 składa się sześć przestrzeni. Wśród nich są pomieszczenia nowopowstałego budynku magazynu studyjnego, w tym dwa udostępniane są do zwiedzania przez gości muzeum. W budynku ms2 mieszczą się ponadto trzy inne przestrzenie magazynowe.

Magazyny zbiorów sztuki (malarstwo, rzemiosło artystyczne, meble) dawnej znajdują się na terenie MPH.

3. Zbiory

Muzealia – zakupy w 2022 r. (stan na dzień 31.12.2022 r.) – **25 poz. za kwotę 1.113.772,- zł**

ms¹, ms² – **25 poz. - za kwotę 1.113.772,- zł**

MPH – 0 poz.

Muzealia – dary w 2022 r. (stan na dzień 31.12.2022 r.) - **71 poz. za łączną kwotę 1.434.410,74 zł:**

ms¹, ms² – **66 poz. - za łączną kwotę 1.313.610,74 zł**

pozykanie własne (przekazanie wewnątrzmuzealne) – 3 poz. – za łączną kwotę 120.000,- zł

MPH – **2 poz. – za kwotę 800,- zł**

Ruch muzealiów - wypożyczenia do Muzeum Sztuki w Łodzi (od instytucji i od osób fizycznych): **322 wpisy**

Ruch muzealiów - wypożyczenia z Muzeum Sztuki w Łodzi (tylko do instytucji): **233 wpisy**

Ilość pozycji inwentarzowych w 2022 r. (ms1, ms2, MPH) – stan na dzień 31.12.2022 r.: **własne 14517 | depozyty 858**

Liczba obiektów zdigitalizowanych w 2022 r.: **1162**

b) Zbiory archiwalne i biblioteczne

1. Charakterystyka zbiorów:

Zbiory biblioteki kształtowane są jako księgozbiór fachowy z zakresu historii sztuki i pokrewnych nauk humanistycznych. Obejmują księgozbiór liczący ponad **46 tys.** pozycji inwentarzowych, w tym ponad **27 tys.** katalogów wystaw krajowych i zagranicznych oraz katalogi wystaw polskich przynajmniej od lat sześćdziesiątych XX wieku. Najcenniejsze dokumenty, dotyczące głównie szeroko rozumianej awangardy oraz archiwa, przechowywane są w zbiorach dokumentacji specjalnej.

2. Magazynowanie:

Przechowywanie zbiorów odbywa się w warunkach zapewniających ich właściwy stan zachowania i bezpieczeństwo, umożliwiając dostęp do nich w celach naukowych. Zbiory udostępniane są prezencyjnie (wypożyczenia tylko dla pracowników). Powierzchnia magazynów wraz z czytelnią to około 200 m².

3. Zbiory biblioteczne:

Zakupy w roku 2022 (stan na dzień 31.12.2022 r.) – 21 jednostek inwentarzowych za łączną kwotę **58 763, 75 zł.**

Dary w roku 2022 (stan na dzień 31.12.2022 r.) – **207** jednostek inwentarzowych za łączną kwotę **18 990, 69 zł.**

Ilość pozycji inwentarzowych w roku 2022 (stan ogólny księgozbioru na dzień 31.12.2022): **46 994** jednostek inwentarzowych.

Ruch zbiorów - wypożyczenia do Muzeum Sztuki w Łodzi (od instytucji i od osób fizycznych): **brak**

Ruch zbiorów - wypożyczenia z Muzeum Sztuki w Łodzi (tylko do instytucji): **2 wpisy**

Dodatkowo: zdigitalizowano **50 szt.** materiałów bibliotecznych.

c) Konserwacja

Przeprowadzone konserwacje w 2022 r.: **23 pełnych | 118 częściowych | 382 zabezpieczających.**

Stany zachowania (wykonane w MS) :

Użyczenia – **281**

Wypożyczenia – **340**

Razem: st. zach. - **621**

Znakowanie obiektów wpisanych do inwentarza: **84**

Przeprowadzono przegląd dwóch wieloelementowych dzieł (każde przechowywane w kilkunastu skrzyniach): praca Starczewskiego „Ściana Światła” i praca Dróżdża „Alea iacta est”. Oczyszczono wieloelementową pracę Antoniego Starczewskiego (zawartość 15 skrzyń) z silnych zabrudzeń powierzchniowych.

Dodatkowo:

- zrealizowano serię warsztatów poświęconych złoceńiom z wykładem o technikach pozłotniczych dla pacjentów Trimedu (dwukrotnie), dla dzieci, dla studentów Chemii Uniwersytetu Łódzkiego (dwukrotnie), dla studentów Uniwersytetu III Wieku.
- przeprowadzono spotkanie z pogadanką na temat funkcjonowania pracowni konserwatorskiej w MS dla studentów Historii Sztuki UŁ oraz dla studentów z Uniwersytetu III Wieku.
- zawieszono współpracę z Uniwersytetem Warszawskim i Muzeum Narodowym w Warszawie, której celem są badania skuteczności organożelu do usuwania masy woskowo-żywiczej z zabezpieczonych nią płócien malarskich.
- poprowadzono praktyki dla studenta ASP w Łodzi
- w ramach współpracy z E-RHIS - Konsorcjum dla Badań nad Dziedzictwem Kulturowym przebadano 6 obrazów Karola Hillera.

IV Zarządzanie zasobami ludzkimi

a) Dialog społeczny

W 2022 r. (stan na dzień 31.12.2022) w Muzeum działały trzy organizacje związkowe. W analizowanym okresie pracownicy nie skorzystali z uprawnienia wyboru swojego przedstawicielstwa w postaci Rady Pracowników ani Społecznego Inspektora Pracy.

Pracodawca na bieżąco informuje organizacje związkowe o sytuacji Muzeum. W okresie sprawozdawczym, w instytucji nie miały miejsca spory zbiorowe, nie odnotowano także innych incydentów naruszających zasadę dialogu społecznego.

W związku z ogłoszeniem konkursu na kandydata na dyrektora Muzeum w 2022 r., związki wybrały 2 przedstawicieli, którzy reprezentowali organizacje związkowe i pracowników MSL w czasie obrad komisji konkursowej.

b) Komunikacja

W okresie sprawozdawczym oprócz ustawowego dialogu społecznego oraz konsultacji z zakładowymi organizacjami związkowymi działającymi w Muzeum, Dyrekcja MS aktywnie wykorzystuje inne drogi komunikacji do prowadzenia stałego dialogu z pracownikami tj.:

- organizuje zebrania przedstawicieli poszczególnych komórek organizacyjnych (zarówno w trybie również on-line jak i spotkania bezpośrednie);
- zwołuje cykliczne spotkania robocze zespołów projektowych;
- prowadzi rozmowy indywidualne z pracownikami;
- regularnie przesyłana jest poczta elektroniczna w postaci newsletterów informująca o bieżących działaniach prowadzonych przez Muzeum;
- jako narzędzie komunikacji wykorzystywana jest platforma elektroniczna Adonis, System elektronicznego Obiegu Dokumentów, poczta elektroniczna.

c) Zarządzanie zasobami ludzkimi

Mimo zmian w personalnych w zarządzie instytucji nie odnotowano opóźnień w związku z pracą pracowników w zakresie realizacji zadań merytorycznych i administracyjnych.

By podnosić kwalifikacje kadry kierowniczej i wszystkich pracowników zaplanowano środki na szkolenia, które były regularnie wykorzystywane. Pracownicy chcący podnieść swoje kwalifikacje są wspomagani na bieżąco, wykazując potrzeby szkoleniowe oraz formując odpowiednie ich uzasadnienie oraz stopień wykorzystania zdobytej wiedzy w pracy. Podejmowane w Muzeum działania w obszarach przywództwa, promowania szkoleń i innych form podnoszenia kwalifikacji, przekazywania uprawnień, reagowania na zmiany, które mogą wpływać na kształtowanie się potrzeb i oczekiwań odbiorców, tworzą kulturę organizacyjną Muzeum.

d) Kształtowanie polityki płacowej i rotacja kadr

Również, w roku 2022 padały uzasadnione żądania płacowe ze strony pracowników i przedstawicieli związkowych. Dzięki akceptacji wniosku nowego Dyrektora przez MKiDN, dotyczącego prośby o zwiększenie dotacji podmiotowej na wynagrodzenia osobowe, w roku 2022 r. podwyżki otrzymali nie tylko pracownicy zarabiający ustawowe wynagrodzenie minimalne, ale również pozostali pracownicy. Niestety perspektywa galopującej inflacji oraz zwiększających się kosztów życia utrzymuje niezadowolenie wśród personelu. W sytuacji wysokiego ustawowego wzrostu płacy minimalnej 2023, nadal będzie postępować spłaszczenie wynagrodzeń i w konsekwencji zrównanie uposażenia pracowników na najniższych stanowiskach wymagających niskich kwalifikacji z wynagrodzeniami pracowników wysoko wykwalifikowanych. Rozwiązaniem tej sytuacji może będzie tylko kolejne procentowe podwyższenie wynagrodzeń dla osób nie objętych zwiększeniem wynagrodzenia minimalnego w roku 2023. Procentowa podwyżka wynagrodzeń będzie mieć na celu zmniejszenie presji inflacyjnej przy zachowaniu progresywności wynagrodzeń i proporcjonalności widełek wynagrodzeń obowiązujących w Muzeum Sztuki w Łodzi.

Rok 2022 został zamknięty ze stanem zatrudnienia na poziomie 140,75 etatów / 145 osób (stan na dzień 31.12.2022), z czego:

- średnie wynagrodzenie miesięczne szacowane było na poziomie około 5.269,95 zł brutto z wypłatami jednorazowymi.
 - średnie zatrudnienie za 2022 – 144,50 etaty/148,33 osoby,
- wykonanie funduszu osobowego płac na koniec 2022 roku zamknięto na poziomie 9.138.087,31 zł

V Zmiany w zarządzaniu mieniem: Brak

VI Inwestycje

1. Ze środków europejskich:

a) Cyfrowe udostępnienie zasobów Muzeum Sztuki w Łodzi

Program Operacyjny Polska Cyfrowa

całkowity koszt realizacji projektu: 4 994 130,11 PLN

przyznano dofinansowanie ze środków POPC w kwocie: 3 751 425,54 PLN

przyznano dofinansowanie ze środków MKiDNIS w kwocie: 679 359, 96 PLN

projekt w trakcie realizacji

b) Audioobrazowanie. Samodzielna, integrująca wizyta w Muzeum Sztuki w Łodzi publiczności o różnych potrzebach

Program PFRON „Kultura bez barier”

całkowity koszt realizacji projektu: 123 848,00 PLN

przyznano dofinansowanie ze środków PFRON w kwocie: 123 848,00 PLN

projekt w trakcie realizacji

2. Ze środków krajowych:

a) Renowacja elewacji Pałacu Maurycego Poznańskiego Muzeum Sztuki w Łodzi

Dotacja celowa z MKiDN: 960 000,00 PLN na rok 2022

1 040 000,00 PLN na rok 2023

Dotacja celowa z UMWŁ: 40 000,00 PLN na rok 2022

Zadanie w trakcie realizacji

b) Modernizacja systemów zabezpieczeń w Muzeum Palacu Herbsta

Dotacja celowa UMWŁ: 54 000,00 PLN na rok 2022
928 000,00 PLN na rok 2023

Zadanie w trakcie realizacji

c) Rozwój kolekcji Muzeum Sztuki w Łodzi - edycja XI

Program MKDN Narodowa Kolekcja Sztuki Współczesnej
całkowity koszt realizacji projektu: 1 171 702,00 PLN
przyznano dofinansowanie ze środków MKDN w kwocie: 993 702,00 PLN
przyznano dofinansowanie ze środków UMWŁ w kwocie: 178 000,00 PLN
zadanie zrealizowane

d) Renowacja bocznych ścian oraz sufitu pod balkonem w Sali Balowej Muzeum Palac Herbsta

Program UMWŁ Łódzkie ratuje zabytki
całkowity koszt realizacji projektu: 127 455,59 PLN
przyznano dofinansowanie ze środków UMWŁ w kwocie: 86 380,00 PLN
wkład własny: 17 242,43 PLN
zadanie zrealizowane

e) Rewitalizacja ogrodu Muzeum Palac Herbsta - uzupełnienie 2022

Program WFOŚiGW
całkowity koszt realizacji projektu: 48 588,96 PLN
przyznano dofinansowanie w kwocie: 40 868,24 PLN
wkład własny: 4 542,00 PLN
zadanie zrealizowane

VII Współpraca krajowa i zagraniczna

a) Współpraca krajowa:

W całym roku 2022 Muzeum podejmowało oraz kontynuowało współpracę krajowe w różnych obszarach działań merytorycznych, skupionych przede wszystkim wokół współtworzenia wystaw czasowych, działań naukowych, wydawniczych oraz popularyzatorsko-edukacyjnych, ale także działań związanych z konserwacją sztuki. W sprawozdawanym okresie Muzeum:

- wydało drugi numer czasopisma naukowego, którego Muzeum jest partnerem merytorycznym, „Kalejdoskop Kultury” (w wersji papierowej i internetowej: <https://kalejdoskopkultury.pl/>) wydawanego przez Uniwersytet Łódzki oraz Państwową Wyższą Szkołę Filmową, Telewizyjną i Teatralną w Łodzi; trwają prace nad numerem trzecim.
- prowadziło współpracę z Fotofestiwarem w Łodzi w celu współpracy przy przygotowaniu Niedzieli w muzeum;
- współpracowało z Instytutem Goethego w Warszawie w związku z przygotowywaną przez Muzeum wystawą Marka Sobczyka, nawiązującą do akcji „Polentransport” Josepha Beuysa;
- w ramach działań popularyzatorsko-edukacyjnych Muzeum współpracowało z: Polskim Związkiem Głuchych, Fundacją bez barier, Fundacją Prodeste, szpitalem psychiatrycznymi z Czechosłowackiej i „Kochanówką”, Szpitalem im. Korczaka, Fundacją Gajusz, Fundacją „Promyczek”, Spółdzielnią Socjalną FADO, z Fundacją „Szansa dla niewidomych”, z Fundacją „De Facto”; z Fundacją JiM;
- współpracowało z Korpusem Solidarności, wspierając projekt wolontaryjny;
- współpracowało z Instytutem Adama Mickiewicza przy projekcie promującym relacje polsko-ukraińskie, którego zwieńczeniem ma być akcja bibliobordowa z pracami artystów w centrum Berlina;
- współpracowało z Galerią Miejską Arsenał w Poznaniu: przygotowanie publikacji poświęconej pracom krytycznym Ewy Mikiny;
- współpracowało z Urzędem Marszałkowskim Województwa Łódzkiego: portal „7 drzwi do kultury”;
- prowadziło stałą współpracę z Łódzką Organizacją Turystyczną;
- współpracowało z Akademią Sztuk Pięknych w Łodzi w związku z przyznaniem nagrody ms w Konkursie im. Wł. Strzemińskiego (tym roku nagrodzona została Maria Lasmakova za pracę *Plac zabaw*);
- prowadziło współpracę Teatrem Nowym w Łodzi pod postacią warsztatów i konsultacje merytorycznych do spektaklu „Praktyka widzenia” inspirowanego „Teorią widzenia” Wł. Strzemińskiego;
- odświeżyło współpracę z Uniwersytetami Trzeciego Wieku, współpracującymi z Uniwersytetem Łódzkim i Politechniką Łódzką, oraz Uniwersytetem Trzeciego Wieku im. Heleny Kretz;

- prowadziło spotkania, wykłady, warsztaty i oprowadzania dla studentów Uniwersytetu Łódzkiego, Katedra Edukacji Artystycznej i Pedagogiki Twórczości;
- współpracowało ze szkołami średnimi, np. prowadząc lekcje muzealne dla nauczycieli licealnych z Łodzi i regionu, Krakowa i Warszawy;
- współpracowało z Zespołem Szkół w Szczekocinach w ramach czego dział edukacji brał udział w projekcie poświęconym fotografowi Bronisławowi Wilkoszewskiemu;
- współpracowało z Hostelem Lovicz, w ramach której dział edukacji przyjął na warsztaty oraz oprowadzania osoby z Ukrainy w kryzysie uchodźczym;
- prowadziło stałą współpracę działu edukacji z poradnią zdrowia psychicznego TRIMED;
- podjęło cykliczną współpracę z Akademią Sztuk Pięknych w Łodzi w postaci serii projektów wystawienniczych poświęconych spuściźnie twórczej pedagogów i studentów tej szkoły. W okresie sprawozdawczym w ramach tej współpracy przeprowadzono wspólny projekt wystawienniczy „Piękny prawdomówny. W stulecie urodzin Stanisława Fijałkowskiego” i zaplanowano wystawy na rok 2023;
- współpracowało przy pokazie filmów Antona Vidokle’a i spotkania z kuratorem wystawy „Obywatele kosmosu” Danielem Muzyczukiem w ramach Festiwalu Kamera Akcja;
- współpracowało ze Stowarzyszeniem Topografie w celu przeprowadzenia dyskusji „Kryzys i nowy początek sztuki na zapleczu wielkiej zmiany” poświęconej śladom przełomu lat 80. i 90. w łódzkiej kulturze;
- współpracowało w zakresie konserwacji Uniwersytetem Warszawskim, Muzeum Narodowym w Warszawie i E-RHIS-konsorcjum dla badań kulturowych.

b) Współpraca zagraniczna:

W ramach współpracy międzynarodowej Muzeum:

- kontynuowało rozpoczętą w 2012 roku współpracę z Museum of Modern Art w Nowym Jorku w ramach programu C-MAP (Contemporary and Modern Art Perspectives), analizującego aktywność artystyczną w regionach do niedawna marginalizowanych przez kulturowe centra Zachodu. Muzeum Sztuki jest instytucjonalnym partnerem w badaniach dotyczących Europy Środkowo-Wschodniej. Wzajemne poznanie i wymiana doświadczeń instytucji pionierskich w zakresie budowania kolekcji sztuki nowoczesnej mają stanowić punkt wyjścia dla dalszych wspólnych przedsięwzięć;
- współpracowało z Marres Huis voor Hedendaagse Cultuur, Maastricht nad przeniesieniem tam wystawy MS zatytułowanej Codex Subpartum;
- współpracowało z e-flux nad platformą internetową poświęconą projektowi Awangardowe muzeum;
- Jarosław Suchan został zaproszony, by dołączyć do grupy BIZOT skupiającej dyrektorów kilkudziesięciu najważniejszych muzeów na świecie. Grupa ta powstała w 1992 i służy jako platforma wymiany poglądów, wypracowywania dobrych praktyk oraz wzmacniania współpracy między wiodącymi instytucjami muzealnymi;
- współpracowało z Latvian Centre for Contemporary Art, National Gallery of Art in Lithuania, Art Museum in Malmo (Sweden) and OFF-Biennale Association in Budapest (Hungary) w ramach projektu From Complicated Past Towards Shared Futures, który otrzymał finansowanie z programu Kreatywna Europa. W jego ramach odbywają się wystawy, warsztaty i projekty edukacyjne;
- Daniel Muzyczuk - kuratorskie opracowanie sali poświęconej grupie a.r. na wystawie Group Dynamics w Lenbachhaus w Monachium;
- Muzeum kontynuowało standardową współpracę zagraniczną, wynikającą z wypożyczania dzieł z kolekcji m.in. z: Tate Modern, Londyn; Bundeskunsthalle, Bonn; Göteborgs Konsthall; Galeria PLATO Ostrava, Fondation d'entreprise Galeries Lafayette, Musée d'Art Moderne de Paris, Wolverhampton Art Gallery

VIII Inne

a) Kontrole:

1. kontrola przeprowadzona przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi w dniu 24.02.2022 r w Pałacu Herbsta w Łodzi, ul. Przędzalniana 72

Kontrola planowa: Bezpieczeństwo Pożarowe Obiektu

2. kontrola przeprowadzona przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Kontrola planowa pn. „Prawidłowość wykorzystania dotacji podmiotowej udzielonej przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w latach 2020-2021

3. kontrola przeprowadzona przez Centrum Projektów Polska Cyfrowa

Kontrola planowa projektu nr POPC.02.03.02-00-0021/19 pn. Cyfrowe udostępnienie zasobów Muzeum Sztuki w Łodzi

4. kontrola przeprowadzona przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego

Kontrola planowa pn. „Analiza gospodarki finansowej pod kątem przestrzegania zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych ustawą z dn. 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych i jej przepisami wykonawczymi oraz w zakresie obowiązujących procedur wewnętrznych jednostki”

b) Frekwencja

W czterech kwartałach 2022 roku frekwencja na wydarzeniach organizowanych przez Muzeum Sztuki w Łodzi wyniosła **172 549** osób. Natomiast liczba zarejestrowanych odsłon na wszystkich kanałach internetowych Muzeum wyniosła **1 106 568**.

c) Dostępność

1. Projekty dofinansowane ze środków zewnętrznych

a) Muzeum Sztuki w Łodzi w 2022 roku otrzymało grant w ramach projektu "Kultura bez barier" realizowanego przez PFRON w ramach Działania 4.3 Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 na realizację przedsięwzięcia grantowego "Audioobrazownie. Samodzielna, integrująca wizyta w Muzeum Sztuki w Łodzi publiczności o różnych potrzebach". Przedsięwzięcie zakłada poszerzenie obszarów dostępności wystaw stałych Muzeum Sztuki w Łodzi przez ofertę audio-przewodników, integrujących audiodeskrypcję w języku polskim, opis w języku prostym polskim, oraz materiały dźwiękowe (nagrania archiwalne, efekty dźwiękowe, muzyka). Projekt prowadzi do dopełnienia podróży odbiorcy w instytucji muzeum oraz integracji publiczności o różnych potrzebach. Kwota dofinansowania: 123 848,00 PLN. Projekt będzie kontynuowany również w roku 2023.

b) Od sierpnia 2021 r. Muzeum Sztuki w Łodzi realizuje projekt projektu pn. „Cyfrowe udostępnianie zasobów Muzeum Sztuki w Łodzi” współfinansowanego w ramach Działania 2.3 Cyfrowa dostępność i użyteczność informacji sektora publicznego, Poddziałanie 2.3.2 Cyfrowe udostępnienie zasobów kultury, oś priorytetowa II E-administracja i otwarty rząd Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa. Projekt będzie kontynuowany również w roku 2023.

Realizując projektów wzięto pod uwagę wymagania osób ze szczególnymi potrzebami np. osób niepełnosprawnych.

Narzędzia i aplikacje zintegrowane w ramach realizacji projektu pozwolą pozyskiwać nowe dane, gromadzić informacje z zewnątrz lub z kolejnych działań digitalizacyjnych w przyszłości. Do najważniejszych efektów płynących z tych działań możemy zaliczyć: 1) udostępnianie online zasobów kultury, 2) zniesienie barier społecznych związanych z dostępnością zasobów o dużym potencjale artystycznym i edukacyjnym, 3) **poprawę dostępu do zasobów kultury dla osób niepełnosprawnych**, 4) eliminację bariery przestrzeni i czasu w swobodnym dostępie do zdigitalizowanych materiałów, 5) zwiększenie liczby nowych pobrań/odtworzeń zasobów muzealnych, 6) zabezpieczenie muzealnych zasobów kultury poprzez przygotowanie ich odwzorowania cyfrowego i opisu metadanych, 7) umożliwienie ponownego wykorzystania tych zasobów, wreszcie: 8) upowszechnienie zasobów kultury o dużej wartości historycznej, edukacyjnej i artystycznej. Projekt będzie kontynuowany również w roku 2023.

2) Działania w zakresie dostępności wystaw

a) **Architektura przestrzeni udostępnionej publicznie przez Muzeum:** zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego (przyjaznego dla wszystkich użytkowników nie tylko osób o specjalnych potrzebach) poprzez zapewnienie:

- Równych szans dla wszystkich (equitable use) - takie planowanie przestrzeni/obiektów/wystaw/itp., aby nie wymagała ona dodatkowych udogodnień dla osób niepełnosprawnych
- Elastyczności w użyciu (flexibility in use),
- Prostoty i intuicyjności w użyciu (simple, intuitive use),
- Postrzegalności informacji (perceptible information),
- Tolerancji błędów (tolerance for error),
- Niewielkiego wysiłku fizycznego podczas użycia (low physical effort),
- Rozmiaru i przestrzeni wystarczających do użycia (size and space for approach and use).

- Weryfikacji wymiarów siedzisk
- Weryfikacji wymiarów wysokości blatów
- Optymalnej wysokości postumentów ok. 90-100cm
- Optymalnej liczby siedzisk
- Dostępu do rozkładanych krzesełek (dla zamężonych osób sprawnych, części seniorów)
- TGSI – czyli fakturowania oznaczenia na podłodze przy dziełach, w które osoby niewidome mogą wejść. Najlepiej kontrastowe (dla osób słabowidzących) ale w obrębie wystawy ewentualnie tylko fakturowe, żeby nie zaburzać estetyki wystawy
- Zaaranżowania miejsc dla tyflografikami i replik (tyflomateriałów, czyli obiektów do dotykania) przy konkretnych dziełach

b) Dostosowanie dzieł sztuki poprzez:

Filmy

- Napisy rozszerzone do filmów (transkrypcja dźwięków pomiędzy ścieżką dialogową) (wszystkie filmy)

Prace płaskie (grafika, obraz, fotografia itp.)

- Tyflografiki i/lub czarno druk opisany brajlem (wybrane prace)

Dzieła przestrzenne (rzeźby, instalacje itp.)

- Repliki do dotykania (wybrane prace)
- Ewentualnie zgoda Konserwatora na dotykanie dzieł z trwałych materiałów (np. marmur, odlew w brązie itp.) w rękawiczkach i w asyście edukatorki / koordynatorki dostępności (wybrane prace)

Dzieła sztuki wydające dźwięki – piktogram i transkrypcja dźwięku (wszystkie prace z dźwiękiem)

Co się sprawdziło przy wystawach czasowych:

- Przed wejściem ramki z brajlem i kody QR – odsyłacz do strony internetowej dot. wystawy (tam wszelkie informacje, załączniki, itp.) plus AD ogólna wystawy i poszczególnych dzieł
- Oprowadzanie kuratorskie z AD –stały termin spotkań, podobnie jak oferta dla Głuchych

Dla osób Głuchych wprowadzono

- Oprowadzanie prze Głuchą edukatorkę:
 - filmik zapraszający,
 - oprowadzanie na żywo
 - oprowadzanie przez zoom.
- Oferta dla Głuchych regularnie co dwa tygodnie w czwartek.
- Tłumacz na wernisażu – film z wernisażu z tłumaczem

Niedostępny parter ms1 – (Przestrzeń niedostępna dla osób na wózkach, z problemami poruszaniu się (brak windy, brak poręczy). Zrealizowano dostęp alternatywny poprzez:

- Dostępny (z napisami rozszerzonymi) film prezentujący, co jest na wystawie. Wykorzystanie jeden z trzech ekranów przy wejściu do ms1
- Jasny komunikat przy każdej wystawie o braku dostępu do tych pomieszczeń osób poruszających się na wózkach

Druki

- Ogólnodostępne ulotki/broszury/itp. napisane językiem prostym (katalogi do wystaw, teksty naukowe nie muszą podlegać tym wymogom)
- Zalecenia dot. dostępnego dokumentu: czcionka min. 12

c) Dostosowanie strony internetowej Muzeum

- Budowa strony jest zgodna z WCAG ale trzeba wkładać dostępne treści
- Filmy z rozszerzonymi napisami (wprowadzać) lub transkrypcja w osobnym pliku
- Teksty alternatywne do grafik (są wprowadzane na bieżąco)
- Na stronie o każdej wystawie, oprócz stałego tekstu i foto zdjęć (z tekstem alternatywnym tzw. ALTem):
 - załączniki z audiodeskrypcją ogólną wystawy w formie dostępnego PDFa
 - załączniki z audiodeskrypcją kilku wybranych zdjęć w formie dostępnego PDFa
 - PDF ulotki (z czasem wypracować z grafikami dostępny HTML)